

Elektrośmieci – informacje podstawowe

Postęp technologiczny skraca „długość życia” wielu urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Kuszą premiery nowych, ulepszonych i bardziej nowoczesnych modeli. Chętnie zamieniamy stare sprzęty na nowe, nowe na najnowsze... przez co zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny stanowi coraz większy procent odpadów produkowanych przez człowieka. Tak zwane elektrośmieci to odpady niebezpieczne, których nie wolno wyrzucać do śmietnika ponieważ zawierają w swoich mechanizmach szkodliwe substancje. **Przeznaczone są do recyklingu i podlegają selektywnemu zbieraniu.**

Pozbywanie się elektrośmieci zgodnie z prawem

Zgodnie z Ustawą o Zużyтым Sprzęcie Elektrycznym i Elektronicznym (z 29 lipca 2005 r.), wszystkie zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne działające kiedyś na prąd lub na baterie – stare pralki, lodówki, zepsute komputery, zabawki i gadżety elektroniczne, przepalone świetlówki..., klasyfikowane są jako odpady niebezpieczne, przeznaczone do recyklingu. Elektrośmieci wyrzucone do śmietnika lub porzucone na łonie przyrody, zanieczyszczają środowisko stwarzając tym samym bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi. Szkodliwe substancje (np. freon w lodówkach, rtęć w świetlówkach i kineskopach, ołów w połączeniach lutowanych, toksyczne związki chromu), mogą łatwo wydostać się na zewnątrz ze źle zagospodarowanych lub zdemontowanych zużytych urządzeń, następnie przenikają z deszczem do gleby i wód gruntowych. W konsekwencji, niewłaściwe pozbywanie się zużytych sprzętów może być w przyszłości przyczyną problemów zdrowotnych u ludzi i zwierząt.

Za wyrzucenie elektrośmieci do śmietnika grozi kara grzywny, nawet do 5 tys. złotych. O zakazie wyrzucania informuje znak przekreślonego kontenera na śmieci zamieszczony na urządzeniach elektrycznych i elektronicznych.

Od stycznia 2009 r., po nowelizacji ustawy o ZSEE (z 21 listopada 2008 r.), elektrośmieci pochodzące z gospodarstwa domowego można oddać bezpłatnie do:

- **do sklepu** w przypadku dokonywania zakupu nowego sprzętu, tego samego rodzaju, w myśl zasady stary za nowy, bez względu na markę.
- **do gminnego punktu zbierania** w nieograniczonej ilości. Baza adresów punktów zbierania w całej Polsce zamieszczona jest na stronie www.elektrosmieci.pl. Dostępna jest również bezpłatna infolinia **801 011 180** (czynna od poniedziałku do piątku w godz. 9 – 17).
- **do punktu serwisowego**, gdy naprawa urządzenia nie jest możliwa. Serwisant może jednak odmówić przyjęcia elektrośmieci, gdy klient przyniesie sprzęt z zamiarem pozbycia się go a nie naprawy, oraz gdy stare urządzenie stanowi zagrożenie dla zdrowia lub życia pracowników serwisu.

- **do punktu skupu złomu**, który ma pozwolenie na zbieranie zużytego sprzętu (jest zarejestrowany w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska – za brak rejestracji i nielegalną działalność wyznaczono karę od 5 tys. do 500 tys. zł.).

Zużyty sprzęt oddawany do punktów zbierania powinien być kompletny. Nie powinno się samodzielnie rozbierać zużytych urządzeń. Demontaż to skomplikowany proces, który musi być przeprowadzony w bezpiecznych warunkach. Za nielegalny demontaż poza wyspecjalizowanym zakładem przetwarzania grozi kara od 2 do 100 tys. zł (dotyczy firm i osób fizycznych).

Koszt recyklingu ponoszony przez konsumenta

Od 1 stycznia 2009 r. konsumenci mogą dowiedzieć się ile płacą za recykling zużytych sprzętów elektrycznych i elektronicznych (jest to tzw. koszt gospodarowania odpadem - KGO, który obejmuje m.in. transport, odzysk i przetworzenie zużytych sprzętów). Dotychczas, przez dwa lata koszt ten był ukryty w cenie. Zgodnie z nowelizacją, sprzedawcy mają obowiązek uwidocznienia kosztów recyklingu w cenie wszystkich urządzeń przeznaczonych dla gospodarstw domowych typu: małe i duże AGD, sprzęt audiowizualny, oświetleniowy oraz elektronarzędzia (z grup 1, 2, 4, 5 i 6). Wysokość KGO jest zróżnicowana w zależności od rodzaju urządzenia.

Wymagany poziom zbierania – 4 kg elektrośmieci na mieszkańca

Na mocy dyrektywy unijnej, Polska zobligowana jest do osiągnięcia średniego poziomu zebranego zużytego sprzętu na minimalnym poziomie 4 kg na mieszkańca. W 2009 r. z polskich gospodarstw domowych zebrano około 3 kg na mieszkańca. W 2016 roku wymagany przez Komisję Europejską poziom zbiórki może być nawet czterokrotnie wyższy. Za nieosiągnięcie wymaganej ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, na producentów nałożone zostaną kary finansowe, co z kolei może spowodować wzrost cen nowych urządzeń.

Korzyści z recyklingu elektrośmieci

Zużyty sprzęt oświetleniowy, RTV, AGD, a także IT przekazany do przetworzenia, poddawany jest demontażowi, a pozyskane z niego surowce do odzysku i recyklingu. Selektywna zbiórka oraz unieszkodliwienie niebezpiecznych substancji i pierwiastków w wyspecjalizowanych zakładach przetwarzania, chroni środowisko przed skażeniem. Natomiast wykorzystanie odzyskanych surowców do produkcji nowych urządzeń, zdecydowanie zmniejsza stopień wykorzystania zasobów naturalnych oraz przyczynia się do obniżenia kosztów technologicznych.

* Ze zużytego komputera i monitora o wadze 27 kg, możemy odzyskać m.in.: 6,8 kg szkła, 6,2 kg tworzywa sztucznego, ok. 5,6 kg stali, ok. 3,8 kg aluminium, ok. 1,9 kg miedzi oraz 1,7 kg ołowiu.

* Zmielone tworzywo sztuczne ze starej lodówki nadaje się do produkcji kołpaków samochodowych, a odzyskany freon do napełnienia nowej chłodziarki.

* Materiały ze zużytych telefonów komórkowych: złoto, platynę, srebro, miedź, można wykorzystać do wytwarzania czajników, plomb dentystycznych, albo instrumentów muzycznych.

* 90% zużytej świetlówki można wykorzystać do produkcji nowej. W procesach odzysku otrzymuje się wiele cennych surowców: szkło, aluminiowe końcówki, luminofor i metaliczną rtęć.

Kontakt dla mediów:

Michał Gibki, Multi Communications (Agencja PR dla ElektroEko),

Tel. 0 604 089 932; (22) 845 04 36

e-mail : michal.gibki@multipr.pl
